

[Per Federspiel.]

ikke noget, der lugter så forfærdelig meget af bistand og hjælp; men det lugter måske af, at man vil søge at lokke de private erhverv. Jeg er meget ængstelig for, at de, man vil lokke, er dem, der ikke vil være i stand til at løfte de opgaver, og som ikke har erfaringerne, og jeg kan ikke tænke mig, at en offentlig fond med forholdsvis beskedne midler vil være i stand til selv at skaffe sig de rent forretningsmæssige erfaringer, det drejer sig om.

Men hvor lidt gennemtænkt dette lovforslag er, fremgår bedst af ministerens bemærkninger om, at det er hensigten, at når der er gået sådan en halv snes år, skal fonden trække sig ud af det. Men sådan kan man jo ikke gøre; det lader sig forretningsmæssigt ikke praktisere. Det ville jo sige, at man fra denne statslige fond, som skulle være til bistand for investeringsvirksomhed i u-landene, måtte sige, når der var gået et vist åremål: „Ja, nu beklager vi, nu må jeres virksomhed gå fallit, for nu kan vi ikke støtte jer længere.“

Jeg tror, at hele dette lovforslag kræver en ganske overordentlig alvorlig gennemtænkning, før det vil have nogen forbindelse med det formål, der er tilsigtet, før man virkelig kan arbejde ud fra disse tanker. Jeg vil anbefale ministeren, hvad jeg også tror vil ske under en eventuel udvalgsbehandling, at man søger forbindelse med de virksomheder her i landet — og det er jo ikke så helt få — der har erfaringer fra praktiske investeringer i u-landene, men det fremgår hverken af fremsættelsen eller af bemærkningerne til lovforslaget, at man agter at gøre noget sådant. Disse virksomheder holder sig jo ikke tilbage på grund af den kommercielle risiko, men måske i adskillige tilfælde som følge af den politiske risiko, som der jo er midler til at dække — midler og garantier, som i øvrigt i meget ringe grad er blevet benyttet.

Der er et enkelt punkt, som det forekommer mig at man også må overveje. I fremsættelsen og i bemærkningerne til lovforslaget siges det, at denne fond både skal kunne anvendes til direkte investeringer, til køb af aktier og til kautioner. Det sidste vil jeg dog advare meget stærkt imod; det er en fond med ganske begrænsede midler. Enten må man anvende pengene, eller også må

man henlægge dem som garantier. Det ville dog være yderst letsindigt af den danske stat at medvirke til en fond af denne art, som både skulle bruge pengene og derefter udstede kautioner, uden at der var nogen dækning for dem — og det er i virkeligheden det, der siges.

Endelig kan jeg ikke lade være med at se med nogen betænkelighed på hele det apparat, denne fond nu skal udstyres med. U-landsarbejdet er jo i forvejen overbureaukratiseret her i landet. Nu vil man altså yderligere oprette en bestyrelse og ansætte en direktør til at administrere disse ganske overordentlig beskedne pengemidler. Mon det dog ikke var muligt, at denne fond, som jo ikke er en bank, men en ganske almindelig sum penge, der skal anvendes på en eller anden måde, kunne indpasses i det bestående apparat inden for udenrigsministeriet til bestyrelse af u-landshjælpen?

Men som sagt, tanken kan jeg på mit partis vegne se velvilligt på; udformningen må jeg nære de allerstørste betænkeligheder ved.

Knud Thomsen: På det konservative folkepartis vegne vil jeg sige, at vi finder, at vi i høj grad kan tiltræde en række af ministerens præmisser.

Vi er og har længe været enige i, at en styrkelse af den industrialiseringsproces, der gør sig gældende i en række u-lande, er en af de virksomste former for u-landshjælp. Vi er ligeledes klar over, at en sådan proces møder modstand i enkelte u-lande, men at en hel række udviklingslande har indset den store nytte, de har deraf.

Det er jo også rigtigt, at Danmarks indsats på dette område har været hæmmet af, at vi først for nylig har kunnet få dækning for politiske risici. Det er nu sket, og jeg finder derfor, at ministeren har ret i, at man da bør kunne give en dansk indsats en lift på en eller anden måde. Om det nu skal ske i form af denne fond — ja, vi finder, at tanken måske er uortodoks, men derfor i og for sig ikke mindre charmerende, når man har set et lille stykke tid på den. Vi må altså klargøre os, at den først og fremmest hviler på, at man under GATT-forhandlingerne accepterer vores ændrede indstilling, nemlig at vi ikke sætter kaffetolden ned, men afvikler halvdelen af den på denne